

Eesti Teaduste Akadeemia energeetikakonverents

Eesti energiapoliitika ENERGIATRILEMMA-TASAKAAL

Aeg: 30. mai 2022

Koht: Eesti Teaduste Akadeemia, Kohtu 6, Tallinn

Energia ja kütuste pikaajalised tarnekanalid Euroopas on muutunud ebastabiilseks, uute avamine on logistiliselt keerukas ja kallid. Probleemiks on kütuse ja energia kättesaadavus. Turul tekkinud defitsiidi, energiatootmise struktuuri ja fossiilkütuste tõrjutuse tõttu pole kütuste ja energia hinnad enam tarbijale taskukohased ning sisendina majandustegevusele vastuvõetavad. Lõpptarbijale pakutud toimetulekutoetused ja piirhinna kehtestamine on täna vajalik leevendamaks tagajärgede mõju, kuid ei loo eeldusi probleemse süsteemi muutmiseks.

Riikide ja majanduspiirkondade konkurentsivõime püsimiseks vajab kogu energeetikatööstus ümberdisainimist.

Konverentsil otsitakse optimaalset tasakaalu energia varustuskindluse, taskukohasuse ja keskkonnamõjude vahel.

Inflatsioon Eestis 2 korda kõrgem kui ülejäänud Euroalal.

Põhjused:

- Energiakandjate kiire hinnatõus;
- Eluasemega seotud kulud 3,5%-lt 8,2%-le, vaestele mõjub inflatsioon hävitavalt, sest neil eluasemekulude % suurem;
- Väljusime covidi-kriisist kiiremini;
- Nõudluse kasv, pakkumise mahajäämus;
- Pensioni II samba raha turul.

Probleemid:

- Toorme kallinemine ei ole veel toote/teenuse lõpphinda jõudnud;
- Eestimaiste toodete/teenuste konkurentsivõime langeb, sh Euroopas;
- Meie energiatarbimine on põhjamaiselt suur ja ongi kallid;
- CO2 turg vabastada spekulantidest;
- Juurpõhjus on väljaspool Eestit;
- Kõrged hinnad on jätkuvalt;
- Riigieelarve koormised on objektiivne vajadus aidata vähekindlustatud;
- Kõik võimalikud meetmed reastada, analüüsida ja otsustada;
- SKP kasvab hindade kasvu tõttu;
- Tarneahelate katkemine, tehaste ülesehitus Ukrainas min 10 aastat - struktuurne kohanemine;
- Siseruumide temperatuuri alandamine 21-lt 19-le kraadile

Konverentsi väljund

Formuleerida konverentsi otsus (pöördumise, deklaratsiooni) soovitus poliitikakujundajatele kahes ajahorisondis:

- *ajutised leevendusmeetmed 2022/2023 talveks;*
- *eeldused jätkusuutliku energiamajanduse kujundamiseks (2030+)*

Konverentsi korraldus

Huvigruppide põhikirjaliste ambitsioonide ja ettevõtjate ärihuvide väline tehnoloogianeutraalne arutelu ühiskonna arengut tagavatele protsessidele optimaalsete energiasisendite eelduste markeerimiseks.

1. Opening presentation

Simon (Saimon) Peter Michaux (Misau) Associate Professor Geometallurgy , Geological Survey of Finland, Unit Minerals Processing and Materials Research - Circular Economy Solutions, gives us an overview of the challenges of implementing the European Union's green deal in the world.

Saimon was the leader of an expert group that prepared an analysis of the effects of phasing out fossil fuels, a high-level researcher who has published extensively in scientific publications

Todays presentation: Assessments of the physical requirements to globally phase out fossil fuels

Osalejad paneeldiskussioonides

2. Priit Mändmaa - Maailma Energeetikanõukogu Eesti Rahvuskomitee WEC-E peasekretär.

2010 - õigusteaduste bakalaureus, University of Aberdeen, UK

2011 - õigusteaduste magister, University of Aberdeen, UK

EBS doktorant, olnud EBS äriõiguse lektor, Konkurentsiameti jurist;

3. Märt Ots - varustuskindluse ekspert, Varustuskindluse analüüsi Euroopa regulaatorite ühendus, Konkurentsiameti peadirektor.

2016 – PhD, TTÜ

1991–1994 soojustehnika insener, Energiaameti peaspetsialist, nõunik, peadirektori asetäitja;

1994-1998 MKM energeetikaosakonna nõunik; 1998–2000 AEA Technology ETSU

tehnoloogiaettevõtte Eesti projektijuht; 2000 MKM energeetika osakonna juhataja asetäitja;

2001– 2007 Energiaturu Inspektsiooni peadirektor; alates 2008 Konkurentsiameti peadirektor

4. Indrek Neivelt - majandusspetsialist/ekspert, ettevõtja, visionaar.

Hansapank 1999-2005; 2001 Maailma Majandusfoorumi tulevikujuhi aunimetus; 2001 TTÜ aasta vilistlane; 2015 aasta kultuurisõber

5. Olavi Tammemäe - laia haardega looduskeskkonnaekspert tippspetsialist.

Keskkonnaseisundi analüüsi, keskkonnamõtjude hindamise „maaletooja“. Vastava

organisatsioonilise struktuuri ja õigusliku regulatsiooni looja, keskkonnaaudiitorite koolitaja. Sügavad teadmised ja rikkalikud tökogemused avalikus sektoris riigiteenistujana, äriettevõttes keskkonnamõjutuste vähendajana ning valitsusvälises sektoris uuringute ja analüüside korraldajana võimaldavad tal näha looduskeskkonna laiemat tervikpilti, keskkonnatehnoloogiate võimalusi ja taastuvenergeetika lahenduste elutsükli jalajälge.

Päevakava

09.00–09.10	Avasõna	Akad. Tarmo Soomere, Eesti teaduste akadeemia president
09.10–09.50	Challenges for the transition to a fossil-free industrial ecosystem	prof Simon P. Michaux, Geological Survey of Finland
09.50–10.10	WEC Energia trilemma	Priit Mändmaa, WEC-Estonia,
10.10–11.30	I paneel Varustuskindlus, energiapuudus Moderator Märt Ots	
	Riigikaitse, puudus, energiapuudus	
	Rahvastikupoliitika, ränne,	em. prof. Ene-Margit Tiit, Tartu Ülikool
	Energiapuudus, rahvusriik- EL. Rahvusriigi ootused ja võimalused	Raivo Vare, visionäär, ekspert
	Tootmisportfell	Tõnis Vare, Elektritööstuse Liit
	Salvestus	Peep Siitam, Energiasalv
	Tarbimise juhtimine	Margus Vals, Eesti Energia
11.30–11.45	Sirutuspaus	
11.45–13.05	II Paneel Taskukohasus Moderator Indrek Neivelt	
	Energiatulu mõju makromajanduses	Akad. Urmas Varblane, Tartu Ülikool
	Regionaalpoliitika	Garri Raagmaa, Tartu Ülikool
	Tööstuse konkurentsivõime	Siiri Lahe, Estonian Cell
	Elektrituru hinnakujundus	Ingrid Arus, Nordpool
	Elektritarbijate otselepingud	Dr. Märt Ots, Konkurentsiamet
13.05–13.45	Lõunapaus	
13.45–15.05	III paneel Keskkonnamõjud Moderator Olavi Tammemäe	
	Globaalsed kliimamudelid	Klimatoloog prof. Jaak Jaagus, Tartu Ülikool
	Kliimamuutustega kohanemine	Urmas Tartes, Eesti Teaduste Akadeemia looduskaitsekomisjon
	Kliima seire, muutused, põhjused	Taimar Ala, Eesti Keskkonnaagentuur
	Hoonete energiaefektiivsus	Akad. Jarek Kurnitski, Tallinna Tehnikaülikool

	Energiatehnoloogiad, CO2 püüdmine	Prof. Alar Konist, Tallinna Tehnikaülikool
15.05–15.25	Konverentsipäeva mõtete kokkuvõte	Dr. Arvi Hamburg Eesti Teaduste Akadeemia energeetikakomisjon
15.25–15.35	Lõppsõna	Akad. Arvi Freiberg, Eesti Teaduste Akadeemia asepresident